

lisok is. Garami, Kunfi, Vázsonyi, Jászi és a többiek.

Függetlenség, erős magyar nemzeti érzés, demokrácia, radikális haladás a közszabadságokban, a gazdaságban, kultúrában, szociális politika, — ime ezeket az eszméket képviseli Károlyi Mihály gróf pártjának és szövetségeseinek élén. Ha ezeket az elveket és eszméket hittel, belső meggyőződéssel, erős akarattal képviseli, akkor remélni lehetne, hogy a magyar közélet végre megszabaduljon az ámitásoktól, a hatalmi koncert való marakodásoktól, a személyi hajszáktól. Akkor megérthetjük, hogy a magyar politikai élet végre az elvek, irányok küzdelmének becsületes küzdőtere legyen.

Dehát ezt még most se remélhetjük igazán. Eltekintve attól, hogy a pártprogram nem határozott a pártok miatt, az emberek miatt, másrészt Károlyi Mihály, mint vezér sem képviseli pártja hagyományait.

Mint az O. M. G. E. elnöke a tulzó szélső agrárius irányt képviselte. Ma is ő a büszkesége, a szemefénye az agráriusoknak, jeléül annak, hogy gondolkodása ezen a ponton nem változott. De nem is változhatott. Tagja Magyarország legarisztokratább, legfeudálisabb családjának. Maga is rengeteg sok ezerholdak örökös ura. Vársége, nevelése, társasági érdeke, egész gondolkodása a feudális világhoz fűzi. Ezt a közösséget egyetlen szavában, egyetlen cselekedetében sem tagadta meg, de nem is tagadhatja meg. Ám, hogy állhat ő akkor egy párt élére, mely az önálló vámterületet követeli? Az ő feudális-agrárius iránya ellensége a vámelkülönítésnek, mert az extensiv gazdálkodást folytató nagybirtokok csak a védvámokkal védett közös vámterületen tud boldogulni. Mert

csak így lehet fentartani a magas gabona és állatárakat és mert csak addig lesznek olcsók a mezőgazdasági munkabérek, míg Magyarországon nagy ipar nem fejlődik. És Károlyi Mihály most mint agrárius vezér odaáll a függetlenségi párt élére. Mai állásfoglalása lehet jóhiszemű, de bizonyos, hogy amikor kenyértörésre kerül a dolog, nem az agráriusokat, nem a saját osztályérdekeit hagyja cserben, hanem — az önálló vámterületet. Ez még csak újság se volna. Láttuk 1905-ben, amikor még a külföldi szerződések nem voltak megkötve, hogy a függetlenségi párt agráriusai akadályozták meg a párt határozott állásfoglalását az önálló vámterület érdekében.

Most vegyük a legjobbat egy igazi magyar ellenzék szempontjából és tegyük föl, hogy Károlyi őszintén és utolsó lélekzetéig akarja is azt, amit hirdet. De akkor mi lesz a párt egyes áramlataival, egyes tagjaival, akik csak eddig határozottak, a míg a program határozatlan. A tanulság tehát az, hogy a pártprogram amíg olyan marad, mint most, (olyan határozatlan), a míg az eszközök olyanok, mint eddig (olyan veszedelmesen alkotmányellenesek), addig az ellenzék nem teljesítheti azt a feladatot, amit a régebbi időkben olyan magyar nemzeti szeretettel és bizonyos hasznos sikerrel teljesített is a parlament és alkotmányos keretek között.

Pejacsevich a királynál. *Pejacsevich* Tivadar gróf, az új horvát miniszter, Ischl-ből értesítést kapott, hogy esküdtete a király előtt e hónap 22-én, kedden délelőtt 10 órakor lesz Ischlben s az eskütétel után a király magánkihallgatáson fogja fogadni. *Pejacsevich* ma reggel Bécsbe utazott, ahonnan hét-főn reggel folytatja útját Ischlbe. Szerdán már ismét Bécsben lesz és megteszi bemutatkozó látogatásait.

Tápé keservei.

— Panaszok Szeged város ellen. —

(Saját tudósítónktól.) A Maros beszöge-lésével szemben, mint valami elsüllyesztett mesebeli város, szerényen meghúzódik hatalmas földszáncai között Tápé, a világ közepe. Messziről csak a tornya látszik ki, a kis sárga templom tornya, mely saját-ságosan egyszerű, támfalakkal megragasztott falával az első árpádházi királyok templomaira emlékeztet. Erről a templomról külön cikket készülök írni már legalább egy évtized óta. No, még majd készülök egy másik évtizedig.

Elég az hozzá, hogy Tápé mélységben fekszik s habár az árvíz nem fenyegeti is, bizonyos, hogy a mostani igen magas vízállás mellett nagyon sok kárt szenvedett. Víz alatt áll a pompásan termő tápéi rét, mely a fél falut táplálja és eltartja. Másik felét tudniillik a gyékényfonáshoz alkalmas sás és kaka tartja el. A tápéi rét Szeged város tulajdona s hogy a falu népe átjárhasson a rétre mezei munkájának színhelyéhez, a város kompot járat át a vízen.

Milyen ez a komp, teremő Isten! Azt csak az tudhatja, aki át akart már kelni rajta. Kimentünk a komphoz terepszemlére, meg tapasztalatszerzés okából is. Széles tenger-ár most a víz; beletelik egy egész délelőtt, míg a komp egyszer fordul. Akinek sietős dolga akad odaát, az akár mindjárt föl is akaszthatja magát, mert fél munkanap oda van a komp lassu járása miatt. Megkérdezem az egyik magyart, aki egykedvűen támaszkodik a repülő hid karfájához, hogy mindig így jár-e a révész?

— Nem bíz' a, kérem ássan. Mikor kijönnek a városi uraságok kucsérozni, át tudnak ők menni félóra alatt is. Igaz, hogy hat hintóval beállnak a hidba és a munkás ember mégis csak ideát marad . . .

A szája úgy nevetett, mint éretten meghasadt gránátfa-gyümölcs.

„Merre vagyon ismét a te házad és az enyém, asszony?” — kérdezte a férfi, mikor az habángyümölcsöt szede neki s megerősíté, itatván kókuszdió tejével. „Egyedül vagyunk ketten e szigetben, uram, — felelte az asszony — és emberektől lakatlan, puszta ez a hely!”

Mondá pedig a fügekalmár három nap elmúltával: „Asszony volnál-e te és én nem-denem férfiu volnék!” Az asszony megcsöndesedve néze rá és lehajtá fejét.

Hetednap éjtszakaán pedig megölelé őt egy szikmória alatt a jóillatu füvekből készült nyoszolyán; környöskörül akkor hiacintok illatozának és az Urnak énekes bogarai hívták szerelemre egymást zümmögő esdekléssel, vörös és zöld lámpáikat felgyújtva a füben. — És mondá az asszony: „A tied vagyok én, szerelmem és áldott legyen az én születésem napja, mert tenéked lettem akkor; szeretlek téged! És kiontanám érted az én két látó szememet és a két karom is többől le tudnám vágatni érted!” És felele a férfiu: „Mi végből cselekednéd azt? Nézz rám a te szemeiddel ellenembe, hogy azok engemet megvidámitsanak, — és a te két karoddal átölelj engem!”

Másnap egy tejelő vadkecskét foga az asszony és a férfiu ólat építé annak. Máskor az ember vadat ejte el doronggal és az asszony tüzet gerjeszte revült fából, hogy megsütné neki. Az eső ellen sátrat építének és homokból falat emeltek a szél iránt. Az éjtszakák hévségeiben pedig ösmérék egymást és szereték egymást az ég alatt, mint ifju vadkecské, mint fényesbőrű párducok párja vagy a füvek lámpás-bogarai.

És hogy az évnek szakai telének, esten-

den mégis megszomorodék néha az ember és álle a parton, szakállát kezébe eresztve; néze a távoli földek felé, melyeket nem láthata és a felhők tűzveres fényességeibe. És szóla: „Immár nem látom én többé az én szülőtte földemet, fügefás szőlőimet és atyámfiaiak házáat!” Gondolá akkor ijedező szívvél az asszony: „Addig akarok csak élni, amíg ő vele élhetek!” Mondá pedig fennszóval az embernek: „Bátorodjál! Álmodtál és az én álmodom megjelenté nekem, hogy el fog jönni egyszer egy szép hajó a te megszabadításodra!” Akkor az ember megölelé őt a jó prófétálásért és mert két karja úgy nyílt felé, mint a lilomok szárai és hiacintusszinü haja úgy lobogott a szélben, mint lángból való sörény. A két szeme olyan volt, mint két szafírszinü bogár, mely egymás szerelmét keresi égve a sötétben.

Mondá pedig más napokon a férfiu: „Kegyelmes léssen-e hozzám az én uram Istenem, akinek törvénye idáig is elér? És mondá ő: ki nem házastársad, bünre ne kívánjad az asszonyt! Nem fog-e úgy cselekedni vélem az Ur, ahogy én az én egyszülöttemmel cselekedtem, kinek immáron feledém gyermeki arca kedvességét?”

Felele pedig az asszony nevető szájjal: „Én uram, tudod te, hogy nincsen törvény asszonyi állatra. Mert irva vagyon: felebarátod háza, ökre, felesége és szolgálja; de hol vagyon az, hogy asszonybarátja urát ne kívánhatná asszony? És ez itten csak az én vétkem vala, mert te jámbor és igaz férfiu vagy! de én céda hajakkal és meleg csipőkkel járék mögöttem és nem tehetél másként. A te urad Istenek ada neked engemet, hogy tápláljam és vidámitsam a te egyszülöttemnek atyját.”

Igy tréfálkoza nevető szájjal és meg-

apolá őt az ő csókjaival, mely illatosabb vala és tüzesebb a bornál. Pedig szívében nagy asszonyi félelem gerjedeze és szorongattatás, mert már magzatot rejtegetett vala az ő testében, de eltitkolá azt, mert nem akará méginkább nehezíteni az ő urának gondolatjait.

Azonközben pedig annak felesége, Pen-nina, beszéle némi elszabadult hajósokkal, kik élve láták vala az ő urát ama hajnalon a sziget fővényén; mikor is uszó gyapjas zsákokon menekülének ketten-hárman és harmadnap csudamódon meglátá és felvéve őket egy fűszerszámos miletiszi hajó az Edo-mi partok tájékán. Eme hajósok szavára eladá az asszony minden jószágát az ő atyjának földével és marháival egyetemben, — hajót és népet szerze és nem nyughata, míg föl nem keresé és meg nem találá ama sziget partját, melyen az ő ura vala.

Mikor pedig egy napon látná Miléda a partról, hogy hazájabeli hajó közelednék, befuta az ő sátorukba és szóla Bethékiellhez: „Imé, most bucsuzz el tőlem, én uram, mert a te szabadulásod órája itt vagy!” Az ember pedig nem érkeze már megölelni az asszonyt, mert nagy örömben kifuta a hajó látására.

A Khálel-beli hajó pedig kiköte és föl-vevé őket; és Pennina szerelmes sirással borula az ő urára és csókolá őt tejnél és méz-nél édesebb csókjával. Barna hajának fonadéakai simák és fénylők valának az ő halántékai mellett, mint az ében ragyogó darabja és kicsinyded keblei kellemetesek, mint a friss és kemény almák.

Amikor pedig az uton örvendezének egymásnak, Miléda messzire üle tőlük a hajó orrában és nevetgélő kezdé annak kapitá-